

zána. Tento náklad náležející žalované byl za ni učiněn úpadcem, jenž zapraviv nájemné až do 17. května 1933 podle potvrzení z téhož dne neměl dalšího závazku. Žalovaná netvrdila v první stolici, že úpadce byl smlouvou nebo zákonem zavázán zaplatiti sporné nájemné místo žalované. Skutková zjištění nižších soudů zakládají skutkovou podstatu § 1042 obč. zák., neboť úpadce učinil za žalovanou náklad, který podle zákona (plen. rozh. č. 10632 Sb. n. s.) byla by měla učiniti ona sama. Správci úpadkové podstaty přísluší proto právo žádati náhrady, ježto se v pochybnosti předpokládá zavazovací úmysl toho, kdo učinil takový náklad (rozh. č. 10666 Sb. n. s.), a opak toho vůbec nebyl tvrzen. Žalobní nárok jest proto odůvodněn.

Čís. 15501.

I pro pohledávky požívající úlev podle vlád. nař. čís. 250/35 Sb. z. a n. lze žalovati na plnění.

(Rozh. ze dne 15. října 1936, Rv I 1897/36.)

V námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu uplatnili žalovaní jen, že jsou zemědělci ve smyslu § 1 vlád. nař. čís. 250/35 Sb. z. a n. a že žalovaná pohledávka není hledíc k předpisu § 13 cit. vlád. nař. dosud splatná, takže žaloba jest předčasná. **N i ž š í s o u d y** těmito námitkám vyhověly a zrušily směnečný platební příkaz.

N e j v y š š í s o u d ponechal směnečný platební příkaz v platnosti.

D ů v o d y:

Oba žalovaní jsou zemědělci ve smyslu § 1, odst. 1 vl. nař. z 21. prosince 1935 č. 250 Sb. z. a n., žalovaná pohledávka byla splatnou před 1. lednem 1936 a vznik její spadá ve smyslu § 17, odst. 1 f) uved. vl. nař. do doby před 9. květnem 1933. U žalované pohledávky jsou tudíž základní podmínky pro úlevu při splácení pohledávek za zemědělci podle vl. nař. ze dne 21. prosince 1935. Žalovaní nepopírají jsoucnost zažalované pohledávky. Jejich směnečné námitky soustřeďují se toliko ve tvrzení, že zažalovaná pohledávka není splatná hledíc k ustanovení § 13 uved. vl. nař. Pro právní názor, projevený ve směnečných námitkách, že zažalovaná pohledávka není splatná, uvedené vládní nařízení neposkytuje opory. Při jeho výkladu jest hleděti k tomu, že tu jde o právní pravidla výjimečná. Nevylučuje-li jejich doslov každou pochybnost o jejich dosahu, vyžaduje jejich výjimečná povaha výklad omezující (restriktivní), tedy výklad, který by byl pro věřitele spojen s nejmenší újmou, ovšem pokud se tím nemaří účel tohoto vládního nařízení. Žalovaná strana hájí názor, že ustanovení § 13 vl. nař. překází samé splatnosti zažalované pohledávky a že v důsledku toho je žaloba předčasná, dokud nedospěly splátky poskytnuté úlevou ve vládním nařízení. To by znamenalo, že by takové žaloby o plnění před dospělostí

splátek byly vůbec vyloučeny. Ale tuto zásadu nelze uvést v soulad s uvedeným vládním nařízením. Jest totiž uvážiti, že ustanovení § 21 i u pohledávky požívající jinak úlev zřejmě předpokládá žalobu a rozhodnutí o ní, je-li pohledávka sporná, a že podle ustanovení §§ 19, odst. 2 a 20 věřitel se může domáhati zaplacení celého zbytku pohledávky s příslušenstvím, a to bez rozdílu, zda byla pohledávka sporná čili nic, za podmínek v těchto §§ 19 a 20 vytčených. Názor, že by v prvním případě (u pohledávek sporných — § 21) nebylo místa pro žalobu o plnění, nýbrž toliko pro žalobu se žádáním určovacím (§ 228 c. ř. s.), nemá podkladu v tomto ustanovení vládního nařízení a vedl by k tomu, že by se postavení věřitelovo ztěžovalo, ježto by byl nucen znovu žalovati o plnění, aby dosáhl vykonatelného exekučního titulu. Účelem právní úpravy nemůže tu býti, aby byl věřitel nucen tutéž pohledávku uplatňovati dvojím sporem. Podobně je tomu v případech §§ 19, odst. 2 a 20 vl. nař., z nichž se podává, že úlevy mohou pominouti, takže by bylo na újmu věřitelovu, kdyby se mu poskytovalo oprávnění k žalobě teprve potom, až by úlevy pominuly. Podle § 18 vl. nař. jest pak v případech tam uvedených právo na úlevu vázáno podmínkami, a bylo by zase na soudě, aby rozhodoval teprve po zvláštní žalobě, zdali ony podmínky byly splněny, kdyby o tom vznikl spor. To vše odporuje názoru, že vládní nař. č. 250/35 Sb. z. a n. vylučuje žaloby o plnění. I předpisy o opatření v řízení exekučním (§§ 25 a násl. vl. nař.) nasvědčují správnosti názoru o přípustnosti těchto žalob o plnění, neboť dlužník může nárok na úlevy při splácení pohledávek uplatňovati, aniž mu v tom překáží exekuční titul, o který se pohledávka opírá. Není tedy vyloučena, a to ani dočasně, žaloba o plnění jediné z toho důvodu, že dosud nedospěly splátky podle § 13 vl. nař., a nelze z ustanovení toho vyvozovati, že by byla i sama splatnost pohledávky odsunuta. Výklad ten může se opřít i o doslov ustanovení § 13 vl. nař., v němž na rozdíl od »splatnosti« byla úleva dlužníková vyjádřena jinými slovy (tak zejména slovy »nelze vymáhati« v § 13, odst. 4 vl. nař.), která účinek úlev přenášejí spíše do řízení vymáhacího v užším smyslu slova (exekučního). Tomu nasvědčuje ostatně i okolnost, že v uvedeném vládním nařízení jest obsažen poukaz na řízení exekuční i mimo část IV., která zvláště o něm jedná (srov. na př. § 19, odst. 1 a) vl. nař.). Námitky žalované nejsou tudíž opodstatněny. Z předchozích vývodů plyne zároveň, že exekučním titulem, tedy v souzeném případě platebním příkazem a rozsudkem o něm vydaným, není zažalovaná pohledávka ještě zbavena úlev v mezích vl. nař. č. 250/35 Sb. z. a n. (nyní též 258/36 Sb. z. a n.), což plyne z ustanovení § 25 vl. nař. č. 250/35 Sb. z. a n.

Čís. 15502.

Chladicí zařízení jest »stroj« ve smyslu § 297 a) obč. zák. a stává se příslušenstvím nemovitosti, užívá-li se ho při provozu řeznické a uzenářské živnosti, pro niž je nemovitost zvlášť zařízení.

(Rozh. ze dne 15. října 1936, Rv I 2160/36.)